

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ГЕРОЇВ КРУТ ПРИВАТНОГО
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«АДМІНІСТРАТИВНА СИСТЕМА УКРАЇНИ»
(для магістрів)

Чернігів - 2020

Підготовлено доцентом кафедри управління персоналом, економіки праці та публічного управління І.В. Чаплай (Жуковою)

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом, економіки праці та публічного управління(протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.).

Схвалено Вченою радою Чернігівського інституту МАУП (протокол № 2 від 30 вересня 2020).

Чаплай (Жукова) І.В. Навчальна програма дисципліни «Адміністративна система України» (для магістрів). — Чернігів: ЧІ МАУП, 2020. – 20 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план вивчення дисципліни «Адміністративна система України», методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми, питання для самоконтролю, список рекомендованої літератури.

©Чернігівський інститут імені Героїв Крут
Міжрегіональної Академії
управління персоналом (МАУП), 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма дисципліни «Адміністративна система України» розроблена для студентів, які навчаються за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» освітньої програми «Адміністративний менеджмент».

Навчальна програма розроблена для студентів заочної форми навчання та органічно включає в себе робочу програму курсу.

Мета курсу: формування у студентів знань про управління, як функцію держави з притаманними їй адміністративною системою органів, що покликана реалізовувати цілі та завдання державного управління за умов ринкових трансформацій; формувати теоретичні знання та практичні навички з питань організації діяльності органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування.

Завдання навчальної дисципліни:

- визначити місце курсу як важливої складової формування професійних якостей сучасного фахівця;
- оволодіти знаннями щодо законодавчого і нормативного регулювання діяльності органів адміністративної системи держави, зокрема з питань децентралізації і адміністративного реформування на різних рівнях управління;
- довести, що комунікативна компетентність є сутнісною складовою ефективності управлінської стратегії;
- сформувати глибоке уявлення про взаємодію органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування щодо виконання завдань і функцій демократичної, правової держави, аж до вирішення питань місцевого значення.

За результатом вивчення дисципліни «Адміністративна система України» студенти повинні:

ЗНАТИ:

- конституційні засади побудови апарату державного управління в Україні;
- структури державного управління та органів державної виконавчої влади;

- статус та функції центральних і місцевих органів виконавчої влади та управління;
- концептуальні положення про організацію роботи органів виконавчої влади, місцевого самоврядування;
- засади реформування організаційних структур державного управління на загальнодержавному, регіональному і місцевому рівнях та в основних сферах народного господарства;
- позитивний зарубіжний і вітчизняний досвід побудови систем державного управління;

УМІТИ:

- використовувати у практичній діяльності знання про статус і функції органів державної влади різних рівнів;
- класифікувати заклади органів державного управління за певними критеріями;
- аналізувати типи структур органів державного управління;
- застосовувати системні знання в галузі державного управління під час професійної діяльності;
- володіти базовими навичками розроблення і запровадження заходів, скерованих на удосконалення організації і підвищення ефективності діяльності органів виконавчої влади і місцевого самоврядування;
- орієнтуватися на сучасні світові взірці публічного адміністрування, вміти запроваджувати передові системи адміністрування відповідно до вітчизняного менталітету та регіональних умов.

Міжпредметні зв'язки: політологія, організаційна культура, адміністративний менеджмент, психологія управління, політична психологія, комунікації в організації, управління персоналом тощо.

Підсумковий контроль з даної дисципліни проводиться у формі заліку.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

«АДМІНІСТРАТИВНА СИСТЕМА УКРАЇНИ»

№ з/п	Назва змістовної теми
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні аспекти державної адміністративної системи	
Тема 1.	Апарат державного управління: понятійно-термінологічна характеристика організації та діяльності
Тема 2.	Організаційна структура апарату державного управління
Тема 3.	Структури адміністративних апаратів за умов демократії
Змістовий модуль II. Державна адміністративна система України	
Тема 4.	Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні
Тема 5.	Система органів державної влади в Україні
Тема 6.	Конституційне закріплення інституту президента України та його місце в реалізації державної влади
Тема 7.	Кабінет Міністрів України — вищий орган в системі органів виконавчої влади
Тема 8.	Центральні органи виконавчої влади
Тема 9.	Місцеві органи виконавчої влади
Тема 10.	Органи місцевого самоврядування, їх особлива роль у державному управлінні.
Тема 11.	Державна служба в Україні: теоретичні засади
	Всього годин: 120

ЗМІСТ

дисципліни

«АДМІНІСТРАТИВНА СИСТЕМА УКРАЇНИ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні аспекти державної адміністративної системи

Тема 1. Апарат державного управління: понятійно-термінологічна характеристика організації та діяльності

Апарат державного управління як система органів виконавчої влади. Класифікація органів виконавчої влади. Компетенція органів виконавчої влади: питання теорії. Механізм виконавчої влади: поняття і складові елементи.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 2. Організаційна структура апарату державного управління

Організаційна структура управління та її типи. Організаційна структура адміністративної системи. Світові підходи до створення структури системи управління. Організаційна структура державного органу.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 3. Структури адміністративних апаратів за умов демократії

Загальні ознаки сучасних систем публічних адміністрацій. Основні структурні складові адміністративних апаратів демократичних, правових держав. Правові засади публічного адміністрування. Передбачуваність публічного адміністрування.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Державна адміністративна система України

Тема 4. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні

1. Конституція України про гілки влади в Україні. Загальна характеристика державного управління в Україні. Функції Верховної Ради України у здійсненні державного управління. Роль допоміжного апарату у здійсненні державного управління

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 5. Система органів державної влади в Україні

Система органів державної влади. Склад законодавчої, виконавчої та судової влади. Загальна характеристика системи органів виконавчої влади, класифікація структурних підрозділів. Управлінські зв'язки в системі органів виконавчої влади.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 6. Конституційне закріплення інституту президента України та його місце в реалізації державної влади

Конституційне закріплення інституту президента України. Президент України та виконавча влада. Виключність повноважень Президента України.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 7. Кабінет Міністрів України — вищий орган в системі органів виконавчої влади

Місце Кабінету Міністрів України в адміністративній системі країни. Основні функції та повноваження Кабінету Міністрів України. Формування складу Кабінету Міністрів України. Повноваження прем'єр-міністра та віце-прем'єр-міністрів України.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 8. Центральні органи виконавчої влади

Система центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ) в Україні. Міністерства України та їх повноваження. Державні комітети (державні служби) України: статус, функції. Порядок формування та структура інших центральних органів виконавчої влади. Відповідальність ЦОВВ та їх акти.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 9. Місцеві органи виконавчої влади

Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління. Організація та правовий статус місцевих органів виконавчої влади. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади. Обласні та районні державні адміністрації, їх статус і повноваження. Внутрішньоорганізаційна діяльність МДА.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 10. Органи місцевого самоврядування, їх особлива роль у державному управлінні

Співвідношення державного управління та місцевого самоврядування: концептуальний підхід. Суспільно-географічне макрорайонування і адміністративно-територіальний устрій України. Система місцевого самоврядування в Україні. Зміст, місце і роль регіонального управління у загальній системі державного управління.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 11. Державна служба в Україні: теоретичні засади

Інститут державної служби: поняття і зміст. Законодавче регулювання державної служби. Особливості та принципи державної служби. Соціальний характер державної служби.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота є формою самостійної роботи студента, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Адміністративна система України».

Варіант або тему контрольної роботи студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки (див. таблицю).

Остання цифра номера залікової книжки студента	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Номер варіанту (теми) контрольної роботи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Структура і зміст теми контрольної роботи визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

- вибір варіанту, що містить теоретичне завдання;
- ознайомлення з рекомендованою літературою;
- написання та оформлення роботи.

При написанні роботи та її оформленні варто керуватися такими вимогами:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання відповідної літератури;
- наявність авторського розділу;
- наявність списку використаної літератури.

Контрольну роботу студент виконує у вигляді реферату. У теоретичних питаннях цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаної літератури. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати у тексті контрольної роботи у квадратних дужках, наприклад [17, с. 24], 17 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 24 – сторінка із вказаного джерела.

Контрольна робота має складатися із вступу (актуальність проблеми, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи – до 25 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2,5 см, лівє – 3 см, правє – 1,5 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до контрольної роботи є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

В кінці роботи студент ставить підпис та дату закінчення виконання контрольної роботи.

ВАРІАНТИ (ТЕМАТИКА) КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Принципи поділу державної влади в Україні.
2. Законодавча влада в Україні.
3. Конституційно-правовий статус Президента України.
4. Виконавча влада в Україні.
5. Судова влада в Україні.
6. Поняття та принципи місцевого самоврядування.
7. Система місцевого самоврядування в Україні.
8. Матеріально-фінансова база місцевого самоврядування.
9. Суспільний статус місцевого самоврядування в Україні та його гарантії.
10. Законодавчий процес та його стадії.
11. Призначення та припинення повноважень голів місцевих державних адміністрацій.
12. Поняття «територіальна громада» та основні форми безпосереднього волевиявлення територіальних громад.
13. Статус сільських, селищних, міських рад та їх організаційно-правові форми роботи (сесія, постійні комісії).
14. Статус та повноваження сільського, селищного, міського голови.
15. Сутність суспільства як соціального феномену.

16. Характерні риси суспільства.
17. Трактування суспільства як соціальної системи.
18. Основні наукові погляди на причини та процес виникнення суспільства (природна, божественна, космічна).
19. Громадянське суспільство: визначення, ознаки, функції.
20. Поняття соціальної структури суспільства та основні елементи соціальної структури.
21. Види та типи соціальної структури суспільства.
22. Види соціальної стратифікації та історичні типи стратифікованого суспільства: рабство, касти, стани і класи.
23. Соціальна структура сучасного українського суспільства.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Основні ознаки загальної системи “держава”.
2. Характерні ознаки державної влади як основного атрибуту державно-владного механізму.
3. Апарат державного управління як система органів виконавчої влади.
4. Основні властивості системи управління, характерні для органів виконавчої влади.
5. Класифікація органів виконавчої влади.
6. Компетенція органів виконавчої влади: питання теорії.
7. Механізм виконавчої влади: поняття і складові елементи.
8. Сутнісні особливості державного управління виконавчо-розпорядчого характеру.
9. Поєднання системного, структурного та функціонального підходів при визначенні апарату державного управління.
10. Організаційна структура управління та її типи.
11. Організаційна структура адміністративної системи.
12. Світові підходи до створення структури системи управління.

13. Організаційна структура державного органу.
14. Державний орган і його правовий статус.
15. Типи організаційних структур держуправління.
16. Фактори, що визначають побудову структури адміністративної системи.
17. Загальні ознаки сучасних систем публічних адміністрацій.
18. Основні структурні складові адміністративних апаратів демократичних, правових держав.
19. Правові засади публічного адміністрування.
20. Передбачуваність публічного адміністрування.
21. Веберовська модель раціональної бюрократії в контексті сучасних вимог.
22. Загальні структурні особливості адміністративних апаратів демократичних держав.
23. Відкритість і прозорість публічного адміністрування.
24. Підконтрольність і підзвітність публічної адміністрації.
25. Особливості зв'язків між громадянами та державою за умов демократії і панування бюрократії.
26. Особливості зв'язків між громадянами, державою та політичними партіями і суспільними організаціями.
27. Види суб'єктів виконавчої влади.
28. Конституція України про гілки влади в Україні.
29. Загальна характеристика державного управління в Україні.
30. Функції Верховної Ради України у здійсненні державного управління.
31. Роль допоміжного апарату у здійсненні державного управління.
32. Система органів державної влади в Україні.
33. Склад законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні.
34. Загальна характеристика системи органів виконавчої влади, класифікація структурних підрозділів.
35. Управлінські зв'язки всистемі органів виконавчої влади в Україні.
36. Конституціональна характеристика державного управління в Україні.

37. Сутність і завдання законодавчої, виконавчої та судової гілок влади в Україні.
38. Конституційне закріплення інституту президента України.
39. Конституційний статус Президента та його місце у політичній системі України.
40. Президент України та виконавча влада.
41. Виключність повноважень Президента України.
42. Місце Кабінету Міністрів України в адміністративній системі країни.
43. Принципи діяльності Кабінету Міністрів України.
44. Сутність процедури формування Кабінету Міністрів.
45. Основні функції та повноваження Кабінету Міністрів України.
46. Формування складу Кабінету Міністрів України.
47. Повноваження прем'єр-міністра та віце-прем'єр-міністрів України.
48. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція.
49. Відповідальність Кабінету Міністрів України.
50. Урядова нормотворчість.
51. Система центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ) в Україні.
52. Організація, правовий статус та функції центральних органів виконавчої влади.
53. Міністерства України та їх повноваження.
54. Державні комітети (державні служби) України: статус, функції.
55. Порядок формування та структура інших центральних органів виконавчої влади.
56. Відповідальність ЦОВВ та їх акти.
57. Функції ЦОВВ у системі виконавчої влади України.
58. Структура та порядок формування ЦОВВ.
59. Функціональні повноваження міністерств.
60. Взаємовідносини Кабінету Міністрів України з центральними органами виконавчої влади.

61. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
62. Організація та правовий статус місцевих органів виконавчої влади.
63. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади
64. Обласні та районні державні адміністрації, їх статус та повноваження.
65. Внутрішньоорганізаційна діяльність МДА.
66. Структура МДА та порядок їх формування.
67. Акти МДА: види, процедури прийняття; відповідальність МДА.
68. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.
69. Діюча модель місцевого самоврядування в Україні.
70. Співвідношення державного управління та місцевого самоврядування: концептуальний підхід.
71. Сучасна державна політика України щодо розвитку місцевого самоврядування.
72. Територіальна громада як основна ланка системи самоврядування.
73. Суспільно-географічне макрорайонування і адміністративно-територіальний устрій України.
74. Зміст, місце і роль регіонального управління у загальній системі державного управління.
75. Основні об'єкти державного регулювання територіального розвитку.
76. Основні напрями регіональної політики.
77. Сутність парадигми регіональної цілісності регіону.
78. Напрями та засоби реалізації регіональної політики.
79. Інститут державної служби: поняття і зміст.
80. Законодавче регулювання державної служби.
81. Особливості та принципи державної служби як соціального інституту.
82. Соціальний характер державної служби.
83. Теоретичні основи державної служби.
84. Система державної служби та її види.

85. Цілі та функції державної служби.
86. Система професійного навчання державних службовців.
87. Державна служба як інструмент реалізації державної політики.
88. Поняття правового статусу державного службовця. Особливості трудового статусу державних службовців.
89. Обмеження, пов'язані з перебуванням на державній службі.
90. Особливості служби в органах місцевого самоврядування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Авер'янов В. Б., Алексеєнко І. В., Андреев С. С., Антоненко В. Г., Антонюк О. В. Політологічний енциклопедичний словник / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького; Укр. асоц. політологів / Ю. С. Шемшученко (відп. ред.), В. П. Горбатенко (упоряд.). — 2-ге вид., допов. і переробл. — К.: Генеза, 2014. — 735 с.
2. Административное право Украины: Учебник / Ред. С. В. Кивалов — Харьков: Одиссей, 2004. — 880 с.
3. Адміністративне право України: Академ. курс: У 2 т.: Підручник. — Т. 1: Загальна частина. — К.: Юрид. думка, 2004. — 584 с.
4. Аналітичні записки з розробки напрямів державної політики / Укр. акад. держ. упр. при Президентіві України; Центр дослід. адм. реформи / Уклад.: В. Є. Романов, О. І. Кілієвич. — К.: Вид-во УАДУ, 2011. — 234 с.
5. Англєрид Т., Андерсен А., Артїм І. О., Кальєоранд Р., Дєгтяр А. К. Оцїнювання державних політики та програм: Мєтодїчні вказївки до вступного курсу з оцїнювання — теорїя і практика: Посїб. для викл. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві Украї-ни. — К., 2013. — 152 с.
6. Андрєсюк Б. П. Мїсцевє самоврядування в сучасній Україні: проблеми і перспективи / НАН України; Ін-т нац. відносин і політологїї. — К.: Інфор.-вид. центр, 2017. — 222 с.

7. Бандурка О. М., Греченко В. А. Влада в Україні на зламі другого і третього тисячоліть / Ун-т внутр. справ. — Харків, 2000. — 304 с.
8. Барановська Н. П., Верстюк В. Ф., Віднянський С. В., Герасимчук М. С., Горбик В. О. Україна: утвердження незалежної держави (1991–2001) / В. М. Литвин (відп. ред.). — К.: Альтернативи, 2001. — 703 с.
9. Барчук Г. І., Колодій А. М., Халюк С. О. Реформування політичної системи в Україні: актуальні питання: Наук.огляд / Нац. акад. внутр. справ України. — К., 2003. — 63 с.
10. Бебик В. М. Політичний маркетинг і менеджмент / Межрегіон.акад. упр. персоналом. — К., 1996. — 144 с.
11. Безродний Є. Ф., Ковальчук Г. К., Масний О. С. Світова класична думка про державу і право: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 1999. — 397 с.
12. Боссарт Д. Державна служба у країнах-кандидатах до вступу до ЄС: нові тенденції та вплив інтеграційного процесу / Д. Бос- сарт, К. Деммке; Пер. з англ. О. М. Шаленко. — К.: Міленіум, 2004.— 128 с.
13. Бостан С. К., Тимченко С. М. Державне право зарубіжних країн: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2005. — 504 с.
14. Веймер Д. Л., Вайнінг Е. Р. Аналіз політики: концепції, практи- ка / Пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника; Наук. ред. О. Кілієвич. — К.: Основи, 1998. — 654 с.
15. Виконавче провадження в Україні: Актуальні питання / І. Ніко- лаєв та ін. — К., 2004.— 80 с.
16. Войтович Р. В. Ідеологія, технологія та стиль у державному уп- равлінні: Навч.-метод. посіб. — К.: Вид-во НАДУ, 2003. — 197 с.
17. Воронкова В. Г. Менеджмент в державних організаціях: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2004.— 256 с.
18. Воронкова В. Г. Муніципальний менеджмент: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2004. — 256 с.
19. Воронько О. А. Керівні кадри: державна політика та система уп- равління: Навч. посіб.— К.: УАДУ, 2000.— 156 с.

20. Гелей С., Рутар С., Кендус О. Політико-правові системи світу: Навч. посіб. — Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2002. — 224 с.
21. Глазунова Н. И. Государственное управление как система / Гос. ун-т упр.; Ин-т гос. и муницип. упр. — М., 2001. — 373 с.
22. Гнилорыбов В. В., Тихонов В. Н. Государственное строительство и местное самоуправление в Украине: Учеб. пособие / Восточно- укр. нац. ун-т им. В. Даля. — Луганск, 2004. — 375 с.
23. Говлет М., Рамеш М. Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики / Пер. з англ. О. Рябова. — Львів.: Каль-варія, 2004. — 264 с.
24. Головатий М. Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2005. — 264 с.
25. Горлов А. Ф., Королюк В. О., Лавренюк С. І., Шевчук Ю. В. Еволюція влади. — К., 2005. — 208 с.
26. Государственная политика и управление. — Ч. 1: Концепции и проблемы государственной политики и управления / Под ред. Л. В. Сморгунова. — М.: РОССПЭН, 2006. — 384 с.
27. Государственная служба (комплексный подход): Учеб. пособие / Ред. А. В. Оболонский. — 2-е изд. — М.: Дело, 2000. — 440 с.
28. Грибанова Г. И. Местное самоуправление в Западной Европе: Сравнительный анализ политико-социол. аспектов. — СПб., 1998. — 206 с.
29. Данн Вільям Н. Державна політика: вступ до аналізу: Підручник / Пер. з англ. Г. Є. Краснокутського. — Одеса, 2005. — 502 с.
30. Державна політика: аналіз та впровадження в Україні: Конспект лекцій. — К.: УАДУ, 2002. — 80 с.
31. Державна служба в Україні / Ред. Н. Р. Ковальський. — К.: Юрін-ком Інтер, 2002. — 351 с.
32. Державне управління та державна служба: Словник-довідник / Уклад. О. Ю. Оболенський. — К.: КНЕУ, 2005. — 480 с.
33. Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування: Монографія / Ред. О. Ю. Оболенський. — Хмельницький: Поділля, 1999. — 570 с.

34. Державне управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми: Монографія / Ред. В. М. Князєв. – К.: Міленіум, 2003.– 320 с.
35. Дідівська Л. І., Головка Л. С. Державне регулювання економіки: Навч. посіб.: 5-те вид., стереотип. — К.: Знання, 2006. — 213 с.
36. Желюк Т. Л. Державна служба: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2005.– 576 с.
37. Іванова Т. В. Організація місцевого самоврядування в Україні: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2005. — 112 с.
38. Ківалов С. В. Державна служба в Україні: Підручник / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла.– Одеса: Юрид. літ-ра, 2003.– 368 с.
39. Кілієвич О. Англо–український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. — К.: Основи, 2003. — 510 с.
40. Коваленко М. А., Кругла Н. А., Радванська Л. М., Швороб-Херсон Г. М. Регіональний менеджмент: Навч. посіб. — Херсон: Олді-плюс, 2004. — 304 с.
41. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. — К., 1997. — 38 с.
42. Контек Тед. Етика державного службовця: Американська модель. — Львів: Тов-во Лева, 1999.– 24 с.
43. Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування: Монографія. — К.: МАУП, 2004. — 432 с.
44. Логунова М. М. Концептуальні засади теорії політики: Навч. посіб. — К.: УАДУ, 1999. — 158 с.
45. Малиновський В. Я. Державна служба: теорія і практика: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2003.– 160 с.
46. Науково-практичний коментар до законів України "Про державну виконавчу службу", "Про виконавче провадження" / В. Б. Авер'янов, Л. К. Горбунова, В. В. Комаров та ін.; Ред. О. В. Лаврінович. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 320 с.
47. Оболенський О. Ю. Державна служба: Підручник. — К.: КНЕУ, 2006. — 472 с.

Додаткова:

48. Ольшанский Д. В., Пеньков В. Ф. Политический консалтинг. — СПб.: Питер, 2005. — 448 с.
49. Пал Л. А. Аналіз державної політики / Пер. з англ. І. Дзюби. — К.: Основи, 1999. — 422 с.
50. Права людини та підзвітність органів влади в Україні / Ред. Ю. Саєнко. — К.: Фоліант, 2003. — 184 с.
51. Про Концепцію розвитку законодавства про державну службу в Україні: Указ Президента України від 20 лют. 2006 р. № 140/2006 // Вісн. держ. служби України. — 2006. — № 1.— С. 41–44.
52. Програма розвитку державної служби на 2005–2010 роки // Вісн. держ. служби України. — 2004. — № 2.— С. 67–80.
53. Ребкало В. А., Шкляр Л. Є. Політичні інститути у процесі ре-формування системи влади: Навч.-метод. посіб. — К.: Міленіум, 2003. — С. 46–62.
54. Ребкало В. А. Культура державного управління: організаційний аспект: Монографія. — К.: УАДУ, 1998. — 144 с.
55. Регіональна політика в країнах Європи: Уроки для України / За ред. С. Максименко. — К.: Логос, 2000. — 72 с.
56. Регіональний менеджмент: Навч. посіб. / М. А. Коваленко, Н. А. Кругла, Л. М. Радванська, Г. М. Швороб-Херсон. — Херсон: Олді-плюс, 2004. — 304 с.
57. Регіони України: Проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / Ред. З. С. Варналій.— К.: Знання України, 2005. — 489 с.
58. Рудакевич М. Етика державних службовців: Монографія.-К.: НАДУ, 2013.- 36с.
59. Скакун О. Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс): Учебник. — Харьков: Эспада, 2015. — 840 с.
60. Социальное управление: Курс лекцій. / Авт. кол. В. П. Вернигорова и др.; Ред. В. С. Карпичев и др. — М.: РАГС, 2000.— 440 с.
61. Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Основи, 2002. — 750 с.

62. Уткин Э. А., Денисов А. Ф. Государственное и региональное управление: Учеб. пособие. — М.: Экмос, 2002. — 320 с.
63. Фіолевський Д., Лобанцев С., Мезенцев Є. Державна виконавча служба в Україні: Навч. посіб. — К.: Алерта, 2014.— 564 с.
64. Чиркин В. Е. Государственное управление: Элементарный курс. — М.: Юрист, 2012. — 320 с.
65. Эффективность государственного управления: Пер. с англ. / Общ.ред. С. А. Батчикова, С. Ю. Глазьева. — М.: Фонд “За эконом. грамотность”; Рос. эконом. журн.; Изд-во АО “Консалт-банкир”, 2017. — 848 с.